

LIITE 12 PERUSOPETUKSEN TUNNE- JA TURVATAITOKASVATUS

Tunne- ja turvataitokasvatuksen avulla pyritään edistämään inhimillistä, ihmisten välisten suhteiden turvallisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tunne- ja turvataitokasvatuksen opetussisältöjen tavoitteena on vahvistaa oppilasta suojaavia tekijöitä ja ehkäistä oppilaisiin kohdistuvaa kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa niin kasvotusten kuin digitaalisissa ympäristöissäkin tapahtuvissa kaiken ikäisten välisissä vuorovaikutustilanteissa. Tähän pyritään turvallisuuspainotteisesti, oppilaan turvallisuuden ja oman toimijuuden kokemusta vahvistamalla, samalla aikuisten turvaverkkoa ja yhteistyötä tiivistämällä. Tunne- ja turvataitokasvatus sisältyy kaupungissa laadittuun kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastaiseen suunnitelmaan, joka on osa opiskeluhuollon suunnitelmaa. Opetusmateriaalit ovat osa Oulun kaupungin [Hyvinvointipolkua](#).

Tunne- ja turvataitokasvatuksen tavoitteena on

- vahvistaa myönteistä minäkuvaa, itsetuntoa ja itsearvostusta
- edistää tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- lisätä lapsen tietoa omasta kehostaan ja itsemääräämisoikeudestaan
- lisätä selviytymistaitoja kiusaamisen, häirinnän, väkivallan ja ahdistelun tilanteissa
- vahvistaa uskoa omaan selviytymistaitoihin
- lisätä selviytymistaitoja ikävien ja uhkaavien mediakokemusten varalle
- ohjata lapsia ja nuoria kertomaan huolistaan luotettavalle aikuiselle

Tunne- ja turvataitokasvatuksessa painottuvat

- itsetunto- ja tunnetaidot, vuorovaikutustaidot, selviytymistaidot sekä digiturvataidot
- yhteisöllisyys ja hyvinvointi
- kiitollisuuden ja myötätunnon edistäminen
- kehollisuuden huomiointi, läsnäolotaidot voimavarana
- resilienssin vahvistaminen
- mielikuvitus ja tarinoiden hyödyntäminen
- kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy

Turvataitoja ovat

- arvostuksen osoittaminen itselle ja toiselle
- omien tunteiden tunnistaminen ja itsesäätely
- oman tahdon ja mielipiteen selkeä ilmaiseminen
- kyky kieltäytyä ja sanoa tarvittaessa jäämäkästi EI tai LOPETA
- omasta yksityisyydestä huolehtiminen
- uhkaavasta tilanteesta pois lähteminen
- mitätöinnin ja vähättelyn torjuminen
- avun pyytäminen ja luotettavaan aikuiseen turvautuminen
- toisen itsemääräämisoikeuden ja koskemattomuuden kunnioittamista
- netin turvallista käyttöä

SISÄLLÖT

1.-2. LK

TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT	SELVIITYMISTAITOT	DIGITURVATAIDOT
<ul style="list-style-type: none">• Arvokas ja ainutlaatuinen• Tunteet kehossani• Pelko, harmi ja niistä selviytyminen• Epäonnistumisen ja pettymyksen käsittely• Viha ja kiukun kesyttäminen• Turvan tunne ja turvalliset aikuiset ympärilläni• Turvattomuuden tunne ja turvaohjeet• Toisten huomioiminen, hyväksyminen ja empatia• Riidat ja anteeksi pyytäminen• Kiusaamisen eri muodot ja toimiminen kiusaamisen ja häirinnän tilanteissa	<ul style="list-style-type: none">• Oman tilan ja rajojen tunnistaminen ja kunnioittaminen• Muiden oman tilan ja rajojen kunnioittaminen• Oikeus turvaan ja turvalliseen kotiin• Hyvien ja huonojen kosketusten tunnistaminen ja itsemääräämisoikeus• Turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa toimiminen ja aikuiseen turvautuminen	<ul style="list-style-type: none">• Oma mediankäyttö ja vaikutus hyvinvointiin• Turvallisen median käytön pelisäännöt• Yksityisyys, omien tietojen suojaaminen, kuvien ja videoiden jakaminen• Median herättämät tunteet, uhkaavat tilanteet netissä ja digiturvaohjeet

3.-4. LK

TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT	SELVIITYMISTAITOT	DIGITURVATAIDOT
<ul style="list-style-type: none">• Arvokas ja ainutlaatuinen• Puhutaan tunteista• Säädellessään tunteita• Kielteiset ja myönteiset ajatukset• Turvan tunne ja turvalliset aikuiset • Turvattomuuden tunne, pelko ja rauhoittuminen• Huomaa hyvä toisessa, empatia ja ristiriidat	<ul style="list-style-type: none">• Lupa omaan tilaan ja rajoihin• Vihreän ja punaisen valon kosketukset• Turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa toimiminen ja aikuiseen turvautuminen	<ul style="list-style-type: none">• Nettikaveruus• Turvallisen median käytön pelisäännöt• Yksityisyys ja omien tietojen suojaaminen• Turvallisesti netissä• Uhkaavat tilanteet netissä ja niissä toimiminen

<ul style="list-style-type: none"> • Tunnista kiusaaminen • Lopeta kiusaaminen 		
--	--	--

5.-6. LK

TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT	SELVIITYMISTAITOT	DIGITURVATAIDOT
<ul style="list-style-type: none"> • Arvokas ja ainutlaatuinen • Vaihtuvat tunteet • Vihan tunnistaminen ja itsesääntely • Ihastuminen ja seurustelu • Turvan tunne ja turvalliset aikuiset • Turvattomuuden tunne, epävarmuus, pelko ja rauhoittuminen • Empatia ja myötätunto • Kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Lupa omaan tilaan ja rajoihin • Vihreän ja punaisen valon kosketukset • Turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa toimiminen ja aikuiseen turvautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Nettikaveruus ja netiketti • Yksityisyys ja omien tietojen suojaaminen • Turvallisesti netissä -kuvien jakaminen • Uhkaavat tilanteet netissä ja niissä toimiminen • Houkuttelu ja kiristäminen sekä toimintaohjeet

7.LK

ITSETUNTO - TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT	SELVIITYMIS- JA DIGITURVATAIDOT
<ul style="list-style-type: none"> • Luonteenvahvuuteni • Hyvän luokkahengen avaimet • Hyvän vuorovaikutuksen avaimet • Kaikenkirjavat kehotunteet • Tunteiden säätely ja ajatusten vaikutus • Turvallisuus ja turvattomuus • Seksuaalisuuteen liittyvät sanat ja itselle ajankohtaiset kysymykset • Ihastuminen, seurustelu ja seksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Turvaverkkoni • Kiusaaminen ja henkinen väkivalta • Stop nettikiusaamiselle ja ilkeilylle • Seksuaalioikeuksien kunnioittaminen koulussa • Turvataitoja ja ongelmanratkaisua • Seksuaalinen häirintä, houkuttelu ja seksuaaliväkivalta sekä toimintaohjeet • Turvallisesti netissä

8.LK

ITSETUNTO - TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT	SELVIYTYMIS- JA DIGITURVATAIDOT
<ul style="list-style-type: none">• Itsetunto• Vahvuudet• Tunteet ja itsesäättely• Rakkaus ja seurustelun pelisäännöt• Luokkamme arvot ja taidot• Sovittelutaidot	<ul style="list-style-type: none">• Kiusaamisen vastainen tunti• Turvapaikka ja -verkko• Seksuaalinen häirintä, houkuttelu ja seksuaaliväkivalta sekä toimintaohjeet• Seksuaalisuuteen liittyviä asenteita ja oikeuksia• Nettiympäristö – haasteita ja selviytymiskeinoja

9.LK

ITSETUNTO - TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT	SELVIYTYMIS- JA DIGITURVATAIDOT
<ul style="list-style-type: none">• Tunteet ja itsesäättely• Myönteiset tunteet• Luontevahvuuteni ja unelmani tulevaisuuteen• Vuorovaikutuksen tavat• Myötätunto• Rakentava riitely• Rakkaudesta ja rajoista	<ul style="list-style-type: none">• Selviytymisympyrä• Seksuaalinen häirintä ja selviytymiskeinoja• Häirintä ja kiusaaminen digitaalisessa mediassa• Nuorten tarinoita digitaalisesta mediasta ja turvaohjeet

Näiden sisältöjen ja aihekokonaisuuksien tarkemmat osaamistavoitteet ovat kirjattuna tunne- ja turvataitokasvatuksen opetusmateriaalien oppituntien yhteyteen.